

Ασκήσεις συντακτικού

■ ΑΣΚΗΣΗ 1

Εκφώνηση

Να εντοπίσετε και να αναλύσετε συντακτικά τα ρηματικά επίθετα στα παρακάτω παραδείγματα.

- 1. Γινώσκω τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους [...] ἐξαιρετέους εἶναι (ἡμῖν) ἐκ τῆς στρατιᾶς.
- 2. Τὸν θάνατον ἡμῖν μετ’ εὐδοξίας αἵρετέον ἐστίν.
- 3. Πειστέον μοι πατρὸς λόγοις .
- 4. Τὸν βουλόμενον, ὥς ἔοικεν, εὐδαίμονα εἶναι σωφροσύνην μὲν διωκτέον καὶ ἀσκητέον .
- 5. Οὐ πάνυ ἡμῖν φροντιστέον τί ἐροῦσιν οἱ πολλοί.

Λύση

- 1.«Γινώσκω τοὺς τοιούτους ἀνθρώπους [...] ἐξαιρετέους εἶναι (ἡμῖν) ἐκ τῆς στρατιᾶς.»
(μτφρ. Γνωρίζω ὅτι αὐτοῦ τοῦ εἶδους οἱ ἄνθρωποι [...], πρέπει νὰ ἀπομακρύνονται ἀπὸ το στράτευμα.)
«(ἡμῖν)»: ἐννοούμενη δοτικὴ προσωπικὴ τοῦ ἐνεργούντος προσώπου.
«ἐξαιρετέους εἶναι (ἡμῖν)»: προσωπικὴ σύνταξη ποὺ ἀναλύεται ὡς ἐξῆς:
Δεῖ ἐξαιρεῖσθαι τοὺς τοιούτους ὑφ’ ἡμῶν.
- 2.«Τὸν θάνατον ἡμῖν μετ’ εὐδοξίας αἵρετέον ἐστίν.»
(μτφρ. Πρέπει νὰ προτιμούμε τὸν ἐνδοξο θάνατο).
«ἡμῖν»: δοτικὴ προσωπικὴ τοῦ ἐνεργούντος προσώπου.
«αἵρετέον ἐστίν»: ἀπρόσωπη σύνταξη ποὺ ἀναλύεται ὡς ἐξῆς:
Δεῖ αἵρεῖσθαι ἡμᾶς τὸν θάνατον.
- 3.«Πειστέον μοι πατρὸς λόγοις.»
(μτφρ. Πρέπει νὰ υπακούω στὰ λόγια τοῦ πατέρα.)
«Πειστέον»: ἀπρόσωπη σύνταξη ποὺ ἀναλύεται ὡς ἐξῆς:
Δεῖ πείθεσθαι με πατρὸς λόγοις.
- 4.«Τὸν βουλόμενον, ὥς ἔοικεν, εὐδαίμονα εἶναι σωφροσύνην μὲν διωκτέον καὶ ἀσκητέον.»
(μτφρ. Αὐτός ποὺ θέλει νὰ εἶναι εὐτυχισμένος, ὅπως φαίνεται, πρέπει νὰ ἐπιδιώκει τὴν ἐγκράτεια καὶ νὰ προσπαθεῖ νὰ ζεῖ με αὐτήν.)
«διωκτέον καὶ ἀσκητέον»: ἀπρόσωπη σύνταξη ποὺ ἀναλύεται ὡς ἐξῆς:
Δεῖ διώκειν καὶ ἀσκεῖν σωφροσύνην· ἐδῶ τὸ πρόσωπο ποὺ ἐνεργεῖ ἔχει μπερὶ σὲ πτώση αἰτιατικὴ (τὸν βουλόμενον), σὺν νὰ ἐξαρτιόταν ἀπὸ τὸ «δεῖ».
- 5. «Οὐ πάνυ ἡμῖν φροντιστέον τί ἐροῦσιν οἱ πολλοί.»
(μτφρ. Δὲν πρέπει καθόλου νὰ μας ἐνδιαφέρει τι θὰ ποὺν οἱ πολλοὶ γιὰ ἐμᾶς.)
«ἡμῖν»: δοτικὴ προσωπικὴ τοῦ ἐνεργούντος προσώπου.
«Οὐ πάνυ ἡμῖν φροντιστέον»: ἀπρόσωπη σύνταξη ποὺ ἀναλύεται ὡς ἐξῆς:
Οὐ πάνυ δεῖ φροντίζειν ἡμᾶς τί ἐροῦσιν οἱ πολλοί.
«τί ἐροῦσιν οἱ πολλοί»: ἡ πλάγια ἐρωτηματικὴ πρόταση, εἶναι ἀντικείμενο στὸ «φροντίζειν».

■ ΑΣΚΗΣΗ 2

Εκφώνηση

Στις ἀκόλουθες προτάσεις ἀφοῦ ἐντοπίσετε σὲ ποια ἀπὸ τὰ ρηματικά ἐπίθετα ἐμφανίζεται ἡ προσωπικὴ σύνταξη μετὰ τὴν παθητικὴ σημασία καὶ σὲ ποια ἡ ἀπρόσωπη σύνταξη μετὰ τὴν ἐνεργητικὴ σημασία, νὰ τὰ ἐπαναδιατυπώσετε μετὰ τὶς ἰσοδύναμες ἐκφράσεις τοὺς (δεῖ + ἀπαρέμφατο, ἄξιον – ἀνάξιον – δυνατόν - ἀδύνατόν ἐστι + ἀπαρέμφατο):

- 1. Ἀρετῆς σοὶ μεταδοτέον τοῖς πολίταις.
- 2. Ὡφελητέα σοὶ ἡ πόλις ἐστί.
- 3. Ἵσως οὖν ἡμῖν γε ἀρκτέον ἀπὸ τῶν ἡμῖν γνωρίμων.
- 4. Οὐδὲ τοῖς ἵππεῦσι προσβατόν ἦν.
- 5. Οὗτοι δὲ καὶ ζῶντες καὶ ἀποθανόντες ἡμῖν ζηλωτοί.

6. Θεραπευτέοι εἰσὶν οἱ θεοί.
7. Πειρατέον σοι τὴν Ἑλλάδα εὖ ποιεῖν.
8. Μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείοσι.
9. Ἄρ' οὖν βιωτόν ἐστιν ἡμῖν μετὰ διεφθαρμένου σώματος;

Λύση

1. Ἀρετῆς σοι μεταδοτέον τοῖς πολίταις. (απρόσωπη σύνταξη, ενεργητική σημασία)
Ἀρετῆς σε δεῖ μεταδιδόναι τοῖς πολίταις.
2. Ὀφελητέα σοι ἡ πόλις ἐστί. (προσωπική σύνταξη, παθητική σημασία)
Δεῖ ὠφεληθῆναι (ἢ ὠφελεῖσθαι) τὴν πόλιν ὑπὸ σοῦ.
3. Ἵσως οὖν ἡμῖν γε ἀρκτέον ἀπὸ τῶν ἡμῖν γνωρίμων. (απρόσωπη σύνταξη, ενεργητική σημασία)
Ἵσως οὖν ἡμᾶς γε δεῖ ἄρχειν ἀπὸ τῶν ἡμῖν γνωρίμων.
4. Οὐδὲ τοῖς ἵππεῦσι προσβατὸν ἦν. (απρόσωπη σύνταξη, ενεργητική σημασία)
Οὐδὲ τοὺς ἵππέας δυνατὸν ἦν προσβαίνειν.
5. Οὗτοι δὲ καὶ ζῶντες καὶ ἀποθανόντες ἡμῖν ζηλωτοί. (προσωπική σύνταξη, παθητική σημασία)
Οὗτοι δὲ καὶ ζῶντες καὶ ἀποθανόντες ἡμῖν (ἢ ὑφ' ἡμῶν) ἄξιοί εἰσι ζηλοῦσθαι.
6. Θεραπευτέοι εἰσὶν οἱ θεοί. (προσωπική σύνταξη, παθητική σημασία)
Δεῖ θεραπεύεσθαι / θεραπευθῆναι (ὑφ' ἡμῶν) τοὺς θεούς.
7. Πειρατέον σοι τὴν Ἑλλάδα εὖ ποιεῖν. (απρόσωπη σύνταξη, ενεργητική σημασία)
Δεῖ πειρᾶσθαί σε τὴν Ἑλλάδα εὖ ποιεῖν.
8. Μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλείοσι. (απρόσωπη σύνταξη, ενεργητική σημασία)
Δεῖ μετέχειν τῶν πραγμάτων πλείονας.
9. Ἄρ' οὖν βιωτόν ἐστιν ἡμῖν μετὰ διεφθαρμένου σώματος; (απρόσωπη σύνταξη, ενεργητική σημασία)
Ἄρ' οὖν ἄξιόν ἐστι βιώναι ἡμᾶς μετὰ διεφθαρμένου σώματος;